

Kultuurikomisjon rajab jõuga rahvusoperi juurdehitisele teed

Riigikogu kultuurikomisjon saatis esimesele lugemisele 20 riigikogu liikme esitatud eelnõu, et teha valitsusele ettepanek algatada rahvusoper Estonia juurdehitise rajamiseks vajadusel riigi eriplaneering.

Nii kultuuri- kui regionaal- ja põllumajandusministeeriumi esindajate selgitused, et riigi eriplaneeringut ei saa praegusel juhul rakendada, kohtasid vaid kurte kõrvu. Kultuurikomisjon otsustas, et kui seadus ei luba riigi eriplaneeringut rakendada, siis tuleb seadust muuta. Nimelt on riigi eriplaneering mõeldud veel ehitamata hoone asukoha sobivuse täpsustamiseks. Olemasolevale hoonele juurdehitise tegemiseks see ei sobi.

Riigikogu eelmise koosseisu kultuurikomisjon kinnitas 2021. aasta sügisel riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise pingerea, kus üheks objektiks on rahvusoper Estonia juurdehitis. Juba enne selle otsuse vastuvõtmist juhiti tähelepanu, et rahvusoperi laiendamisel seisab ees terve hulk juriidilisi takistusi. Esiteks kuulub Tallinna vanalinn, mille servale rahvusoperi hoone jääb, UNESCO maailmapärandi nimekirja ning see tähendab, et niisuguses mahus uusi ehitisi selle vahetusse lähedusse rajada ei tohi. Teiseks on Tammsaare park, kuhu juurdehitis kerkiks, looduskaitse all.

Kultuurikomisjon neid argumente aga ei arvestanud ja lisas rahvusoperi juurdehitise riiklikult tähtsate kultuuriehitiste nimekirja. Nüüd jätkab praeguse riigikogu kultuurikomisjon selle otsuse läbisurumist.

Komisjoni esimees Heljo Pikhof (SDE) märkis, et otsuse eelnõuga soovitakse rahvusoperi praeguse hoone juurdehitist tagant tõugata. «Soovime eelnõuga teha valitsusele ettepaneku lahendada looduskaitsealised ja muinsuskaitsealased piirangud, mis praegu Estonia juurdehitise rajamist takistavad,» lausus Pikhof.

Kompromissikohti otsitakse endiselt

«Peame teadvustama, et rahvusoper Estonia juurdehitise

postimees.ee

Kultuuriminister
Kultuuriministeerium
Rahvusoper Estonia
Estonia teater
Teater

nimel peavad pingutama kõik osalised, ka Tallinna linn, kes loodetavasti väärtustab rahvusoperi paiknemist just siin. Uus saal on suure kultuurilise tähendusega, aga edendab ka majandust ja turismi. Oluline on ehitada uus saal nii, et ei peaks katkestama teatri tööd liig pikaks ajaks, mis võiks tähendada kollektiivi lagunemist ja seega korvamatut kahju eesti kultuurile. Estonia ei ole ainult hoone, vaid ka loomingulised inimesed ja traditsioonid, ajaloolise teatri maine ja vaimne järjepidevus,» lisas komisjoni aseesimees Tõnis Lukas (Isamaa).

Linnaplaneerimise valdkonda juhtiv Tallinna abilinnapea Madle Lippus (SDE), kes samuti komisjoni istungil osales, kinnitas Postimehele, et linn on huvitatud rahvusoperi juurdeehitise valmimisest.

Nii nagu ei saa jäigalt kõike muinsuskaitselist kaitsta ja hoida, ei pea olema ka nii, et teater peab tingimata tulema maksimummõõtudes.

Tallinna abilinnapea Madle Lippus

«See juurdeehitis ei pea tähendama juurdeehitist selle suure kasti mõttes. Peame täiesti põhjendatuks, oleme valmis ellu viima ja soovime ellu viia riigikogu otsust, et Estoniale see juurdeehitis rajada. Siin on lihtsalt vaja, et kõik osalised teeksid kompromisse, ja neid kompromissikohti me järjepidevalt otsime. Nii nagu ei saa jäigalt kõike muinsuskaitselist kaitsta ja hoida, ei pea olema ka nii, et teater peab tingimata tulema maksimummõõtudes. Kõik peavad oma soove natuke reaalsusega kohandama,» ütles Lippus.

Estonia esindajad aga toonitasid komisjoni istungil, et kui rahvusvahelist ooperi- ja balletisaali ehitada ei saa, siis pole ehitust mõtet ette võtta. Rahvusvaheline tähendab praegusel juhul just seda suurimat väljapakutud juurdeehitise varianti, mis ulatuks Pärnu maanteeeni välja.

Arvestada tuleb erinevate huvidega

Kultuuriministeriumis on juurdeehitise teemal valminud põhjalik memo, mille koostanud eksperdid tõdevad muu hulgas, et ei ole õige rääkida, nagu oleksid muinsuskaitse, looduskaitse,

planeerimise ja ehitamise nõuded Estonia juurdeehitise tülikad piirangud. «Nende täitmine on riigi ja kohaliku omavalitsuse seadustest tulenev kohustus. Estonia juurdeehitise ja muusikakultuuri avalikul huvil ei ole prioriteeti teiste avalike huvide ees. Lõpptulemus peab erinevaid huve tasakaalustatult arvestama,» öeldakse kultuuriministrile koostatud memos.

Estonia juurdeehitise ja muusikakultuuri avalikul huvil ei ole prioriteeti teiste avalike huvide ees. Lõpptulemus peab erinevaid huve tasakaalustatult arvestama.

Kultuuriministeeriumi memo

Komisjon, mille liikmetele samuti memo seisukohti tutvustati, otsustas eile, et 20 riigikogu liikme algatatud «Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele rahvusooper Estonia juurdeehituse riigi eriplaneeringu algatamiseks» saadetakse riigikogule arutamiseks. Pikhofi sõnul tuleb see arutusele 2. aprillil ning selle läbiminekuks on vaja 51 poolthäält.

«Ilmselt peame muutma planeerimisseadust nii, et riigi eriplaneeringu algatamine oleks võimalik. See seadusemuudatus nõuabki riigikogu suure saali häälteenamust,» ütles Pikhof.